

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

**Gymnázium a Střední odborná škola, Nový Jičín,
příspěvková organizace**

Google Forms

Tutoriál projektu MOSS – studentská verze

Nový Jičín 2010

Mgr. Jan Bobek

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Osnova

1	Úvodní informace.....	3
2	Cloud Computing	4
3	Formuláře	5
3.1	Kde Google Formuláře najdu?	6
3.2	Jak vytvořím jednoduchý formulář a jak ho publikuji?.....	7
3.3	Jak vytvořím složitější formulář s upravenou grafikou?	16
4	Závěr.....	23

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

1 Úvodní informace

Milí studenti, tento manuál vznikl v rámci první z klíčových aktivit při realizaci projektu MOSS – Můj studijní svět online a má za úkol Vás seznámit s principy tvorby, používání a sdílení online formulářů v prostředí Google Apps tak, abyste si sami mohli jejich výhody vyzkoušet a oblíbili si jejich používání.

Rozhodně nečekejte podrobnou příručku. Jste mladí a chytří a s počítači jste prakticky již vyrostli. I když jste na základních školách neměli Informatiku, máte účty na Facebooku, na Líbím se ti a ovládáte stovky onlajnovek. Naučili jste se to sami. Proto si autor dovolu předpokládat, že se dokážete naučit sami i práci se vším okolo Google Apps (tedy aplikaci Google, které fungují v tzv. „cloudu“). Tento manuál Vám pouze ukáže, co vše lze dělat i jinak, než jste zvyklí. Od Vás se očekává zvědavost si vše vyzkoušet☺.

Studentská verze tutoriálu Vás bude provádět službou Google Formuláře v jazyce anglickém. Aplikace je sice dostupná v češtině, ale proč nespojit užitečné s užitečným a nepromrskat se trochu i v anglických slovíčkách technického charakteru? Navíc funkce v anglické verzi bývají trochu dříve dostupné, než v jiných mutacích – jakkoliv se lokalizační tým českého Google snaží ze všech sil. Nic Vám ale nebrání používat libovolnou jazykovou mutaci včetně té české. České nastavení pak bude podrobněji popsáno v učitelské verzi tohoto tutoriálu, která je Vám také k dispozici.

Tutoriál spolu s ostatními je k dispozici volně ke stažení i pro kolegy z jiných škol na odkazech webu projektu www.mujustudijnisvetonline.eu stejně jako sada videotutoriálů, které Vás interaktivní formou provedou obtížnějšími postupy. Je ale jasné, že některé postupy budou muset transformovat kolegové z jiných škol na svoji lokální situaci, kdy buď mají svůj vlastní poštovní účet na gmail.com (tam jsou jim jednotlivé aplikace dostupné taky) či již mají Google Apps zaregistrovány pro svoji svojí školní doménu (u nás je to gnj.cz). Pokud ne, možná propadnou Cloud Computingu a sociálním sítím natolik, že budou tlačit zodpovědné lidi na svých školách k takovým změnám, aby výhody Google Apps mohli využívat taky.

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

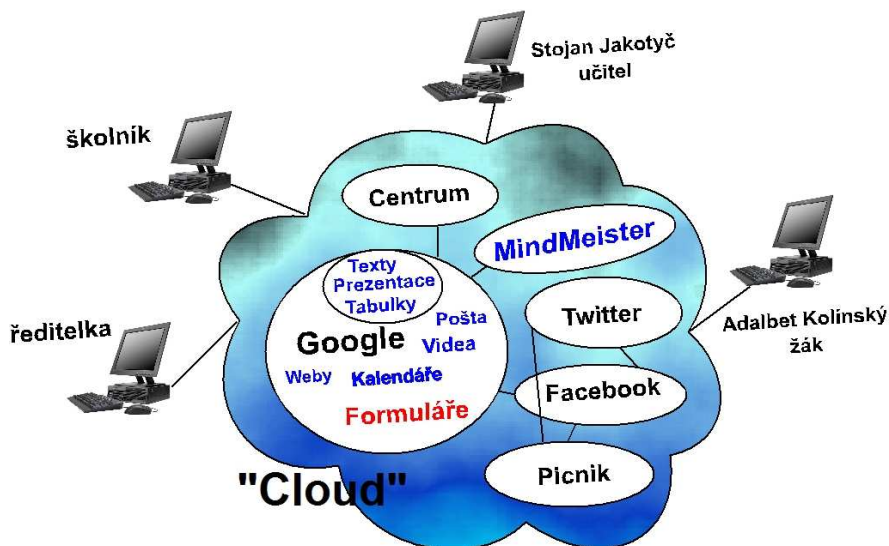
Pro účely tohoto tutoriálu byly v naší školní doméně vytvořeny 2 poštovní účty fiktivních uživatelů – Adalbert Kolínský – fiktivní student a Stojan Jakotyč – fiktivní učitel.

2 Cloud Computing

Dnes každý, kdo používá pro svou práci počítač, musí investovat jednak do hardware (HW) a pak do celé sady softwarových (SW) aplikací, které potřebuje na tvorbu textu, tabulek, úpravu obrázků, e-mailovou komunikaci a plánování a podobně. Tyto aplikace se vyvíjejí a žádají zase náročnější HW a tak i když ceny PC i přenosných počítačů rapidně klesly, pořád je to nezanedbatelná investice a uživatel se dostává do spirály zbytečných výdajů.

Řešením je takzvaný Cloud computing. Vše co potřebujete je středně výkonný počítač připojený relativně rychle do internetu a vhodný prohlížeč internetu. Veškerý potřebný SW běží na cizích počítačích, jejich majitelé Vám umožní se připojit a tento SW používat. Jako službu. Proto se tomu říká SaaS – Software as a service – SW jako služba. A za službu platíte. Penězi nebo jinou službou – informacemi o sobě. Rozhodně Vás ale vůbec nezajímá, kdo a jak se stará o to, že Vám vše hezky funguje. Jako byste byli připojeni s počítačem k nějakému „obláčku“ (cloud), kde vše správně funguje.

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Obrázek 1: Cloud computing

Zkuste se připojit například na www.picnik.com. Intuitivně bez znalosti angličtiny pochopíte, že obrázek nejdříve nahrajete ze svého počítače „někam do obláčku“ do internetu, tam pomocí nástrojů přes prohlížeč upravíte a nakonec zase stáhnete do svého počítače. A těch nástrojů je tam rozhodně více, než ve vašich „windowsech“. A navíc Vám to umožní hned tento obrázek sdílet-na Facebooku, přes Flickr, přes Twitter...no ano, záleží jen na Vás, jak dalece se chcete zbavovat svého soukromí a být závislý na firmách, jež pracují s Vašimi daty, které vy takto nemáte pod kontrolou – neboť tohle jsou hlavní argumenty odpůrců jak Cloud computingu, tak sociálních sítí. Ale rozhodnutí je jen na Vás...

To byl jeden příklad. My se budeme podrobněji věnovat SaaS Google Apps – konkrétně jedné její službě-Google Forms.

3 Formuláře

Jednou z nedílných částí Google Dokumentů jsou i online formuláře, v anglickém originále zvané Google Forms.

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Co takové online formuláře nabízí? Máte možnost vytvářet a publikovat formuláře, při jejich vytváření volit typy odpovědí jako zaškrtačací políčka, roletová menu, škálu spokojenosti atd. Formuláře máte možnost ozvláštnit grafickými motivy a pak je kliknutím nasdílet respondentům. Těm máte možnost nastavit, zda je odpověď na otázku povinná, zda bude dotazník anonymní, nebo jak jako autoři dotazníku budete shromažďovat identifikační údaje.

Po ukončení sběru odpovědí máte možnost automaticky vyhodnotit výsledky dotazníku a to nejen tabulkově, ale stejně automaticky i v podobě grafu.

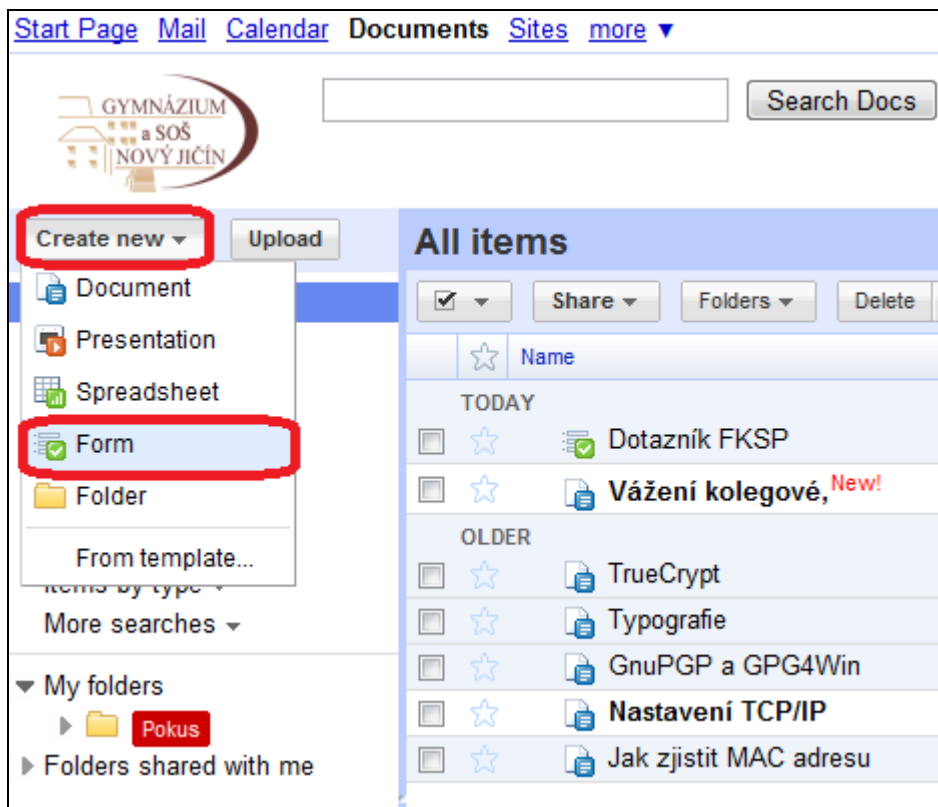
Určitě již přemýšlíte, jak tyto možnosti využít v praktickém životě? Výbornou aplikací může být Google Forms jako online dotazníkový nástroj, kdy máte možnost cíleně rozeslat dotazníky svým spolužákům a zjistit tak například, kde by chtěli jet na třídní výlet, nebo v rámci různých seminárních prací zjišťovat postoje spolužáků, nebo kohokoliv, kterému dotazník zašlete.

Po úvodním seznámení s aplikací se teď konečně seznámíme se všemi dovednostmi, které Google Forms umí.

3.1 Kde Google Formuláře najdu?

1. Přihlaste se do svého e-mailu a vlevo nahoře klikněte na odkaz „Documents“
2. Klikněte na tlačítko „Create new“ a z nabídky vyberte „Form“

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Obrázek 2 - Vytvoření formuláře

3.2 Jak vytvořím jednoduchý formulář a jak ho publikuji?

Představte si, že plánujete zajistit školní výlet a potřebujete jednoduše a rychle zjistit, jaké mají vaši spolužáci o výletě představy. Nejefektivnější cestou je vytvořit jednoduchý online dotazník a zaslat ho spolužákům na e-mail.

Jak na to?

1. Vytvoříte si nový formulář a nastavíte si podmínky pro zobrazení formuláře.

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Formulář můžete nastavit tak, že se zobrazí komukoliv, kdo zná odkaz (internetovou adresu daného formuláře), nebo nastavíte, že zobrazovat daný formulář mohou respondenti mající e-mailovou adresu GNJ (tím omezíte přístup jen pro žáky a zaměstnance GNJ).

Dále můžete nastavit automatické ukládání uživatelského jména respondentů. V tomto případě se u každého vyplněného formuláře zobrazí i jméno a příjmení toho, kdo formulář vyplnil. Bez této volby pak můžete vytvářet dotazníky anonymní, kdy se údaje o respondentovi ukládat nebudou.

Obrázek 3 - Nastavení přístupových práv

2. Vyplňte základní informace o formuláři.

Nastavíte název formuláře a doplňující informace, které mohou dále upřesnit téma dotazníku. Dále můžete popsat, jak formulář vyplnit a odeslat.

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

The screenshot shows the Google Forms editor interface. At the top, there are buttons for 'Add item', 'Theme: Plain', 'Email this form', 'See responses', 'More actions', and 'Save'. Below these are two checkboxes: 'Require gnj.cz sign-in to view this form.' and 'Automatically collect respondent's gnj.cz username.' The main content area contains a text box with the title 'Školní výlet' and a paragraph of text: 'Pro připravovaný školní výlet potřebujeme zjistit pár informací o vašich představách ideálního školního výletu :)'. The text box is highlighted with a red border.

Obrázek 4 - Vyplnění základních údajů

3. Vytvoříte otázky formuláře

Do formuláře můžete vkládat otázky kliknutím na tlačítko „Add item“.

The screenshot shows the Google Forms editor interface with the 'Add item' menu open. The menu lists various question types: Text, Paragraph text, Multiple choice, Checkboxes, Choose from a list, Scale, Grid, Section header, Page break, and Help text. The 'Text' option is highlighted with a red box. The background shows the same form as in the previous screenshot, but with a yellow highlight on the question type selection area.

Obrázek 5 - Vytváření otázek ve formuláři

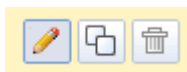
Na výběr máte celkem sedm typů otázek:

- text - zde je možno vyplnit libovolnou textovou odpověď (vhodný například pro otázky „Jaký je Váš názor na...“)

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

- paragraph text - umožňuje to samé co možnost „text“, ale je vhodný pro delší odpovědi (volí se za předpokladu, že očekáváte dlouhé odpovědi v počtu několika odstavců)
- multiple choice - tvůrce formuláře při tomto typu dotazu předem nastaví odpovědi, respondent si tak bude moci vybrat jednu z předem nabízených odpovědí
- checkboxes - tato možnost umožňuje podobně jako položka „více možností“ vložit několik předem definovaných odpovědí s tím rozdílem, že respondent může vybrat více možností odpovědi
- choose from a list - stejný princip jako položka „více možností“, jen se otázky zobrazují v rozevíracím seznamu
- scale - zde má dotazovaný možnost zvolit na předem definované škále jednu z odpovědí (používá se v situaci, kdy budete chtít zjistit postoj respondenta, např. kvalitu výuky hodnotím jako 1. Výborná až 5. Neuspokojivá.)
- grid - budete si chtít vybrat u více položek různé možnosti? Mřížka vám tento požadavek umožní

Každou vytvořenou otázku máte možnost editovat. Tlačítka pro editace otázky najdete na pravé straně každé otázky.

První ikonka zleva vám umožňuje upravit otázku v těchto položkách:

- Nadpis otázky - zde napíšete co možná nejvýstižněji a nejstručněji dotaz
- Text nápovědy - umožňuje vám stručně otázku upřesnit či dovysvětlit
- Typ otázky - kliknutím na rozevírací šipku volíte jednu ze sedmi typů otázek

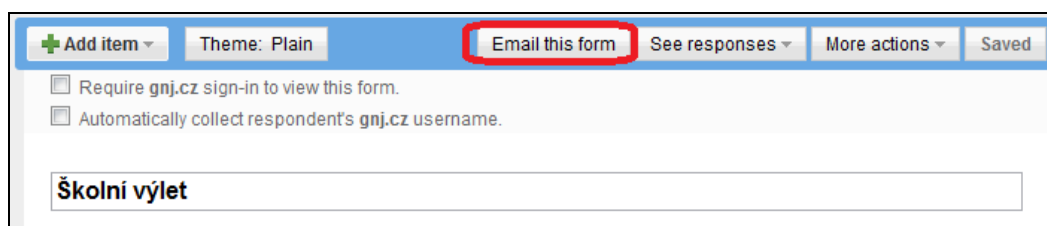
INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Ikonka uprostřed umožňuje duplikovat otázku.

A poslední ikonka vybranou otázku z dotazníku odstraní.

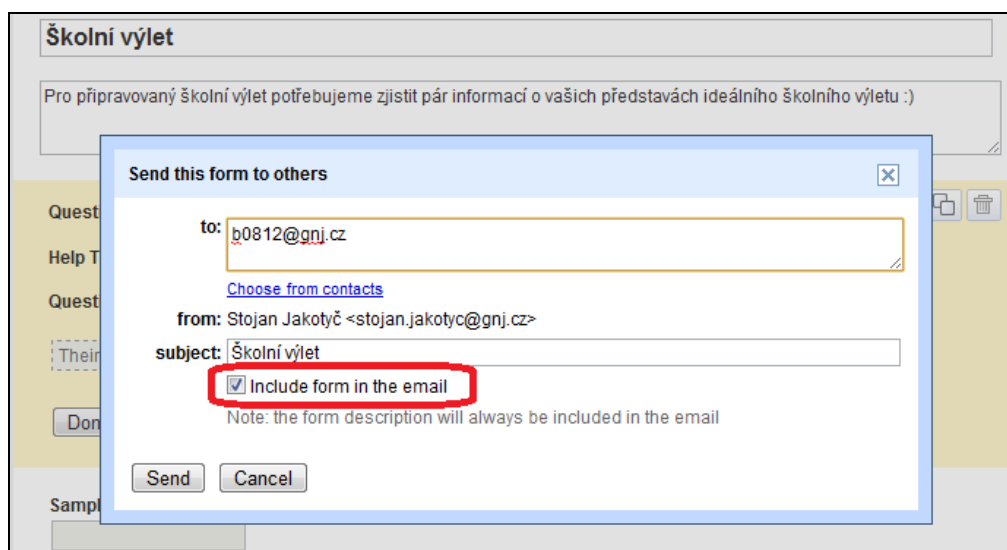
4. Jak vytvořený dotazník nasdílejte spolužákům?

Na výběr máte několik možností distribuce dotazníku. Nejjednodušším způsobem je dotazník poslat e-mailem. Další možností je pak dotazník nasdílet na vašich webových stránkách.

Obrázek 6 - Nasdílení dotazníku

Po kliknutí na barevně ohraničené tlačítko se vám otevře dialogové okno pro odeslání formuláře.

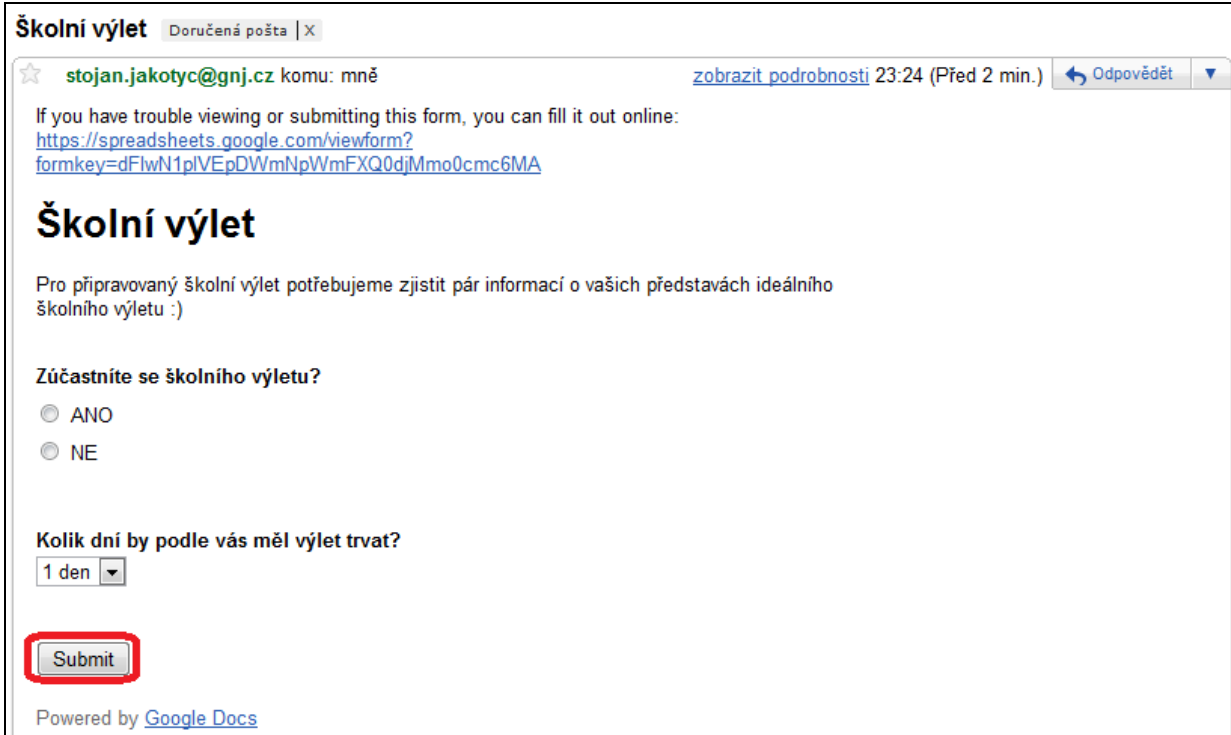
Obrázek 7 - Nastavení parametrů sdílení

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Zde vyplníte e-mailové adresy respondentů, my však použijeme mailový list b0812@gnj.cz, jehož adresa nám umožňuje jednoduše zaslat dotazník všem žákům vybrané třídy. Dále se rozhodneme, zda bude dotazník zahrnut v těle e-mailu. Tato možnost je výhodná proto, že respondent jej může vyplnit přímo v těle e-mailové zprávy a nemusí si tak dotazník otevřít v novém okně.

Jak se zobrazí v e-mailu formulář spolužákům?

Dotazník se zobrazí přímo v těle e-mailu a po jeho vyplnění stačí pouze kliknout na tlačítko „Send“.

Školní výlet Doručená pošta | X

☆ stojan.jakotyc@gnj.cz komu: mně [zobrazit podrobnosti](#) 23:24 (Před 2 min.) [Odpovědět](#)

If you have trouble viewing or submitting this form, you can fill it out online:
<https://spreadsheets.google.com/viewform?formkey=dFlwN1plVEpDWmNpWmFXQ0djMmo0cmc6MA>

Školní výlet

Pro připravovaný školní výlet potřebujeme zjistit pár informací o vašich představách ideálního školního výletu :)

Zúčastníte se školního výletu?

ANO

NE

Kolik dní by podle vás měl výlet trvat?

1 den

Submit

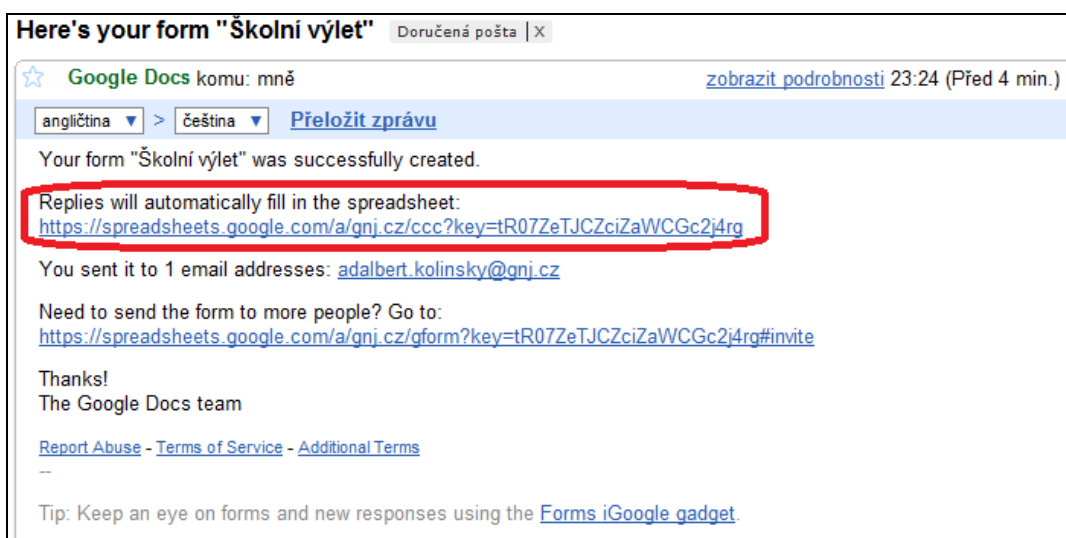
Powered by [Google Docs](#)

Obrázek 8 - Dotazník v těle e-mailu

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Kde zjistím výsledky dotazníku?

Ihned po rozeslání dotazníku respondentů vám přijde informační e-mail, ve kterém máte odkazy na výsledky dotazníku a také na rozeslání dotazníku dalším lidem. Samozřejmě je dotazník také uložen ve vašich Google Dokumentech.

Obrázek 9 - Odkaz na zjištění výsledků dotazníku

Po kliknutí na odkaz v e-mailu se vám otevře online tabulkový editor Google Docs, kde vidíte v přehledné tabulce všechny vyplněné odpovědi.

Google docs Školní výlet			
File Edit View Insert Format Form (1) Tools Help			
🖨 ↶ ↷ \$ % 123 10pt B Abc A 🗨 📅 ☰ 🔍			
	A	B	C
1	Timestamp	Zúčastníte se školního výletu?	Kolik dní by podle vás měl výlet trvat?
2	1/24/2010 23:35:23	ANO	Týden
3			

Obrázek 10 - Tabulka s výsledky

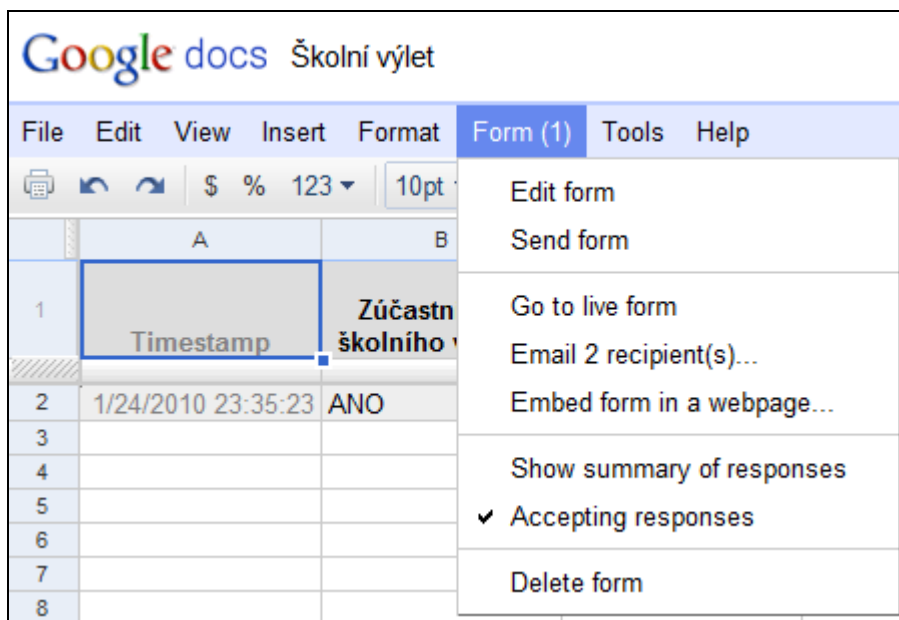
INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Pokud máte větší počet odpovědí, určitě využije možnost třídít data. Data každého sloupce je možno řadit stylem A -> Z. Tak si můžete například snadno seřadit všechny kladné odpovědi.

Pro seřazení dat stačí jen najet kurzorem myši na dělicí pruh pod prvním řádkem a kliknout na černou rozevírací šipku.

Kde najdu výsledky v grafické podobě?

Pro prezentaci výsledků je určitě vhodnější grafická vizualizace dat v podobě různých typů grafů. Aplikace Google Docs je schopna z přijatých výsledků automaticky generovat grafický výstup, takže přehledné výsledky máte k dispozici prakticky jedním kliknutím myši na položku „Zobrazit souhrn odpovědí“.

Obrázek 11 - Položky menu „Form“

Ke graficky zpracovaným výsledkům se dostanete kliknutím na položku „Form“ v hlavní navigační liště.

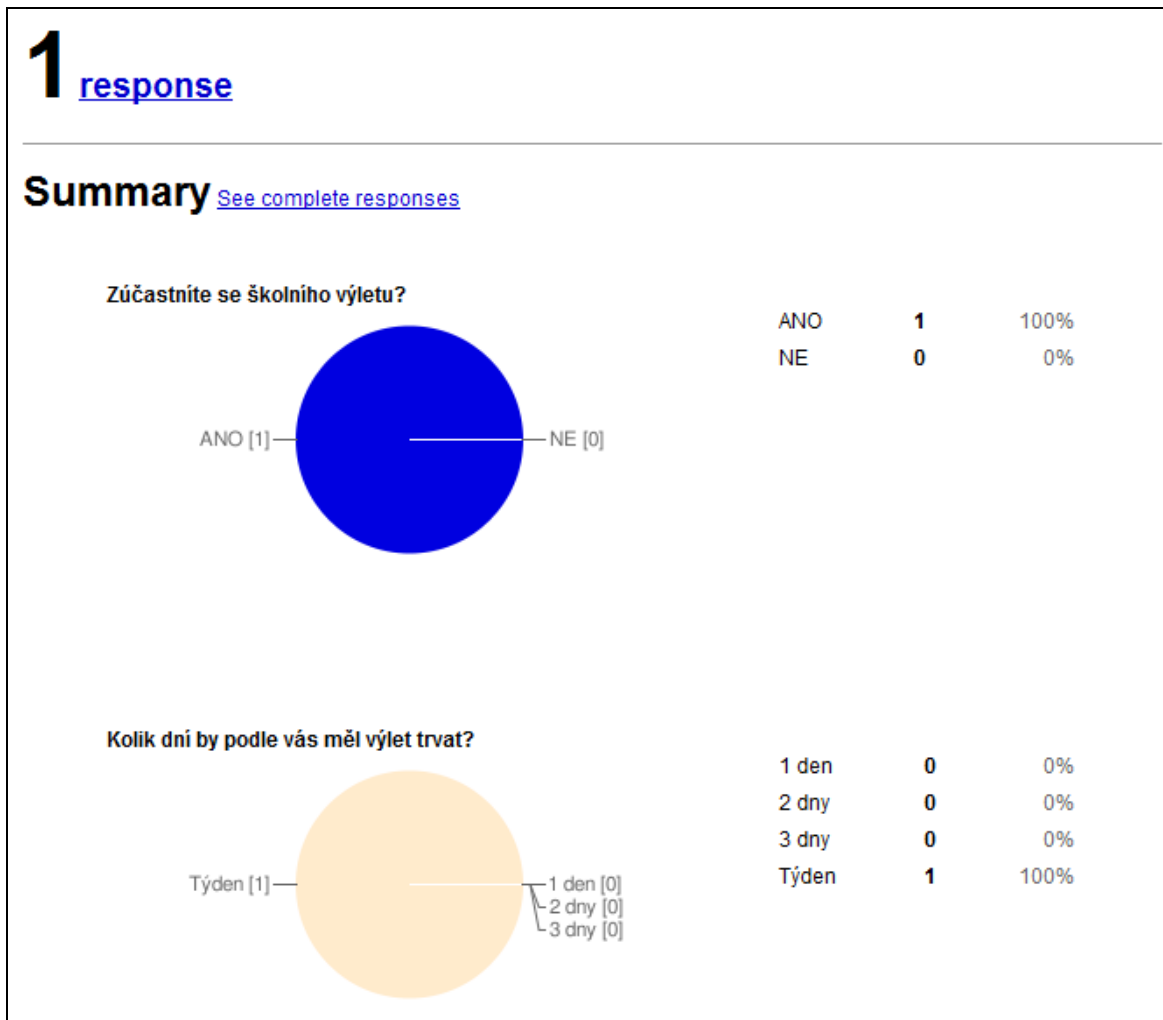
INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Ještě před tím, než se seznámíme s vizualizovanými výsledky našeho šetření, podíváme se na nejpodstatnější možnosti nabídky „Form“:

- Edit form - slouží k přepnutí do editačního režimu dotazníku (třeba když budete chtít přeformulovat otázku, nebo například do dotazníku doplnit otázku další)
- Send form - umožňuje opětovné rozeslání formuláře
- Embed for in a webpage - po kliknutí na tuto volbu vám vyjede odkaz, který můžete vložit do vašich webových stránek
- Show summary of responses - zobrazí grafický výstup vašeho dotazníkového šetření
- Accepting responses - pokud tuto volbu deaktivujete, dotazník se stane pro respondenty neaktivní a ti poté již nemohou zadávat odpovědi

Kliknutím na volbu „Show summary of responses“ se vám zobrazí přehledné grafy pro jednotlivé odpovědi včetně celkového počtu odpovědí.

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Obrázek 12 - Graficky zpracované výsledky dotazníku

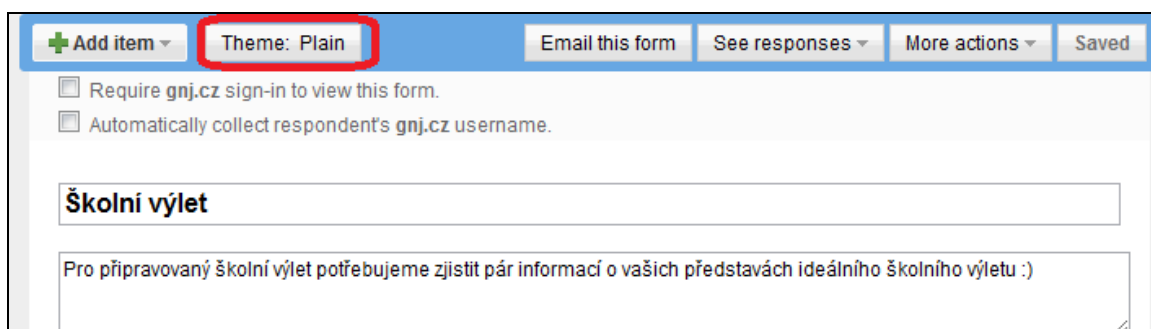
3.3 Jak vytvořím složitější formulář s upravenou grafikou?

Někdy se možná dostane do situace, kdy budete chtít vytvořit poněkud sofistikovanější dotazník, který umožňuje větvení dotazníku na základě vybrané odpovědi. Takže pokud například respondent zvolí u dotazu možnost „Ano“, budou mu poté zobrazeny jiné otázky, než respondentovi, který zvolil možnost „Ne“.

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

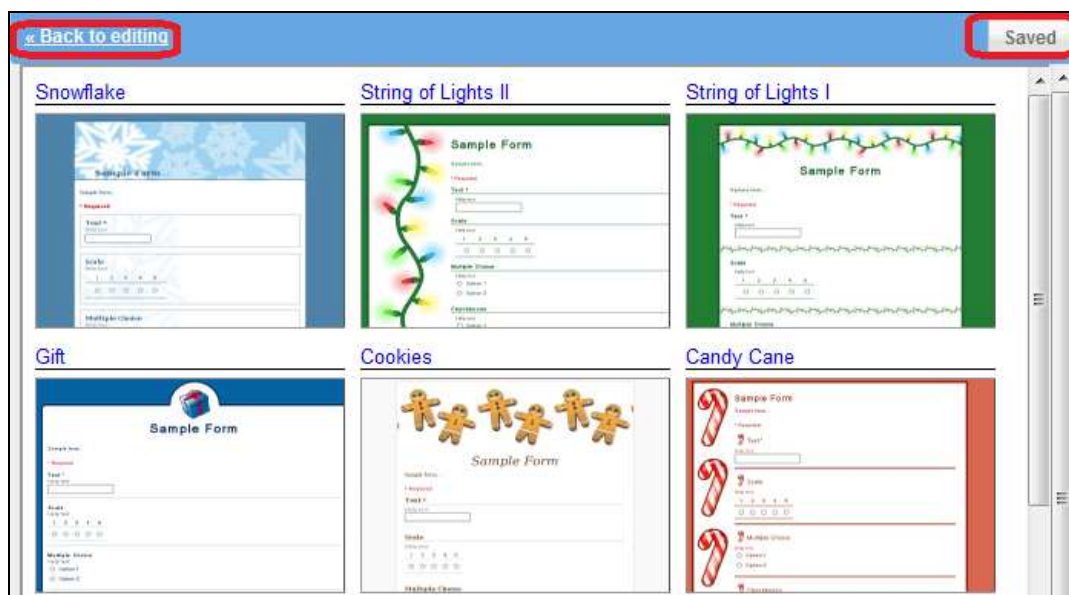
A k náročnějšímu dotazníku patří také odpovídající design. Nabídka připravených grafických stylů je poměrně obsáhlá a čítá jich aktuálně několik desítek.

Design si zvolíte hned při tvorbě dotazníku a to volbou možnosti „Motiv“.

Obrázek 13 - Nastavení designu formuláře

Poté se vám zobrazí široká nabídka motivů, od strohého minimalistického „business“ stylu, až po hravé odpočinkové motivy. Vybraný styl poté nezapomeňte uložit a tlačítkem „Back to editing“ se pak vrátit k editaci dotazníku.

Obrázek 14 - Výběr grafických šablon

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Design máte vybrán a můžete se pustit do tvorby komplikovanějšího dotazníku. Využijete k tomu již hotový dotazník, který jste vytvořili v předcházejících krocích. Naším cílem je, hned po otázce „Zúčastníte se školního výletu?“, aby se dotazník rozvětvil na dvě varianty, a to podle zvolené odpovědi ANO/NE.

Možnost větvení dotazníku umožňuje jen typ otázky „Multiple choices“. U tohoto typu otázek pak můžete zvolit, jakou cestou se má dotazník dále ubírat.

The screenshot shows a form editor for a survey question. The question title is "Školní výlet" and the text is "Pro připravovaný školní výlet potřebujeme zjistit pár informací o vašich představách ideálního školního výletu :)". The question type is set to "Multiple choice". The option "Go to page based on answer" is checked. For the "ANO" and "NE" options, the "Continue to next page" dropdown menu is selected. The "Done" button and "Make this a required question" checkbox are also visible.

Obrázek 15 - Nastavení větvení formuláře

Stačí jen zatrhnout možnost „Go to page based on answer“ a poté si vybrat u každé otázky, jakou částí dotazníku se má dále pokračovat.

S tím úzce souvisí další podmínka pro tvorbu větvených dotazníků. Pro každou „větev“ dotazníku musíte vytvořit novou stránku.

V editačním režimu tvorby dotazníku vyberete v části „Add item“ - „Page break“.

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

The screenshot shows a form creation tool interface. At the top, there is a blue header with buttons: 'Email this form', 'See responses', 'More actions', and 'Save'. Below the header, a dropdown menu 'Add item' is open, showing options like 'Text', 'Paragraph text', 'Multiple choice', 'Checkboxes', 'Choose from a list', 'Scale', 'Grid', 'Section header', and 'Page break'. The 'Page break' option is highlighted with a red box. The main form area contains a question: 'Kolik dní by podle vás měl výlet trvat?' with a dropdown menu set to '1 den'. Below the question, there is a 'Page title' field with the value 'Varianta ANO' and a 'Description' field with the value 'větev dotazníku při kladné odpovědi'. Both fields are highlighted with a red box. At the bottom of the form, there is a 'Done' button, also highlighted with a red box.

Obrázek 16 - Vytváření vícestránkového formuláře

Dále vyplňte název nově vytvořené stránky dotazníku a volitelně zvolte podrobnější popis této větve.

Na druhé stránce pokračujte tvorbou otázek patřících k této větvi. Poté, co budete mít otázky zpracovány, stejným postupem ukončete konec druhé stránky. Vytvořené otázky můžete mezi jednotlivými stránkami dotazníku přesouvat tažením myši. Můžete tak otázky z listu jedna přesunout třeba na list dva. Dotazník by po těchto krocích mohl vypadat například takto.

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Školní výlet

Pro připravovaný školní výlet potřebujeme zjistit pár informací o vašich představách ideálního školního výletu :)

Zúčastníte se školního výletu?

ANO
 NE

Page 1
 Page 2
Varianta ANO
 větev dotazníku při kladné odpovědi

Kolik dní by podle vás měl výlet trvat?

1 den ▼

Obrázek 17 - Formulář s více stránkami

Na obrázku si všimněte rozhraní mezi první a druhou stránkou, které nám říká, že formulář má aktuálně dvě stránky.

Dalším logickým krokem teď bude vytvořit třetí stránku s názvem například „Varianta NE“. Poté, co máte třetí stránku hotovu i s otázkami, musíte nastavit, jaká otázka rozvětvení dotazníku způsobí.

V našem případě to je otázka „Zúčastníte se školního výletu?“. Dostanete se do editačního rozhraní otázky (kliknutím na ikonku s „tužkou“) a pro jednotlivé varianty odpovědí vyberete příslušnou stránku.

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Školní výlet

Pro připravovaný školní výlet potřebujeme zjistit pár informací o vašich představách ideálního školního výletu :)

Question Title: Zúčastníte se školního výletu?

Help Text:

Question Type: Multiple choice Go to page based on answer

ANO Go to page 2 (Varianta ANO)

 NE Continue to next page

 Go to page 1 (Školní výlet)

 Go to page 2 (Varianta ANO)

 Go to page 3 (Varianta NE)

Done Make this a required question

Obrázek 18 - Konfigurace větvení formuláře

Nezapomeňte každý krok potvrdit tlačítkem „Done“.

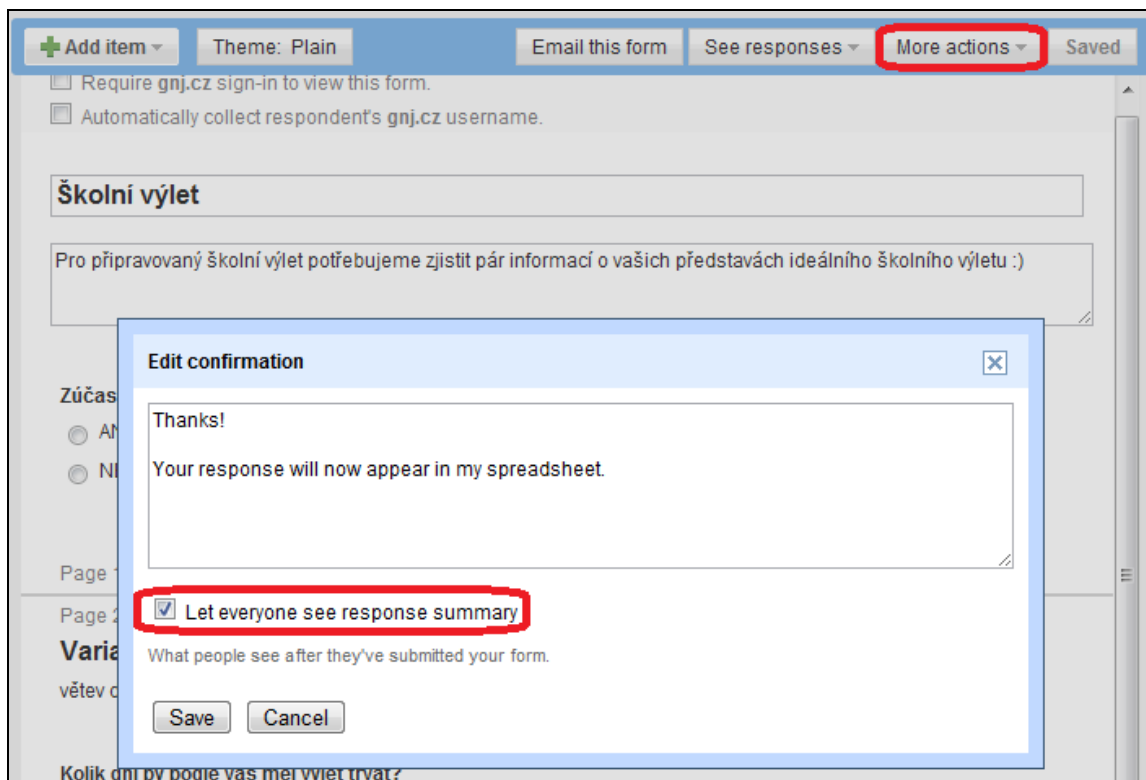
Strukturovaný dotazník je tímto hotov a můžete ho publikovat odpovídající cestou respondentům.

Jakým způsobem zveřejním výsledky dotazníku?

Pokud nebudete chtít mít výsledky jen pro sebe, můžete je jednoduše zveřejnit tak, aby respondenti viděli aktuální stav dotazníkového šetření.

V editačním režimu dotazníku zvolte položku „More actions“ a vyberte volbu „Edit confirmation“.

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Obrázek 19 - Publikování výsledků formuláře

Zde máte možnost nejen povolit zobrazování přehledu odpovědí, ale zároveň i změnit text, který se objeví respondentům při odesílání dotazníku.

Při odesílání dotazníku se tak uživatelé zobrazí i možnost zvaná „Viz předchozí odpovědi“, která umožní zobrazit aktuální výsledky.

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

4 Závěr

A to je k tvorbě dotazníků v aplikaci Google Docs všechno. Věřím, že se online dotazníky pro vás stanou praktickým nástrojem, který vám ušetří čas a zjednoduší práci.

Autor